

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

II. Argumenta contraria soluuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

accidens : & hoc terminos repugnantes inuoluit : quo enim pacto substantia media virtute accidentali à se distincta operari , & tamen immediate operari potest ? Equidem id immediate productiuum substantiæ est , quod ab actione productiua substantiæ essentialiter respicitur : at actio productiua substantiæ iuxta aduersarios , solum accidens essentialiter respicit , & cum eo solo necessario connectitur . Adde , qua ratione ab aduersariis virtus productiua substantiæ eius causa esse negatur , eadem ratione dici posse , nullam creaturam causam esse , sed tantum esse virtutem operandi ; & nomine causæ primæ , & vniuersalis dumtaxat operari : quo nihil absurdius dici potest .

6. Secundo alij respondent , accidens tantum esse causam partialem substantiæ , ad cuius productionem in consortio causæ primæ concurrat : quare substantiā imperfectiorem esse posse : sic species impressa , iuxta plures , est causa efficiens partialis actus , quo tamen imperfectior est : sic etiam habitus , iuxta non paucos , actum producit ; à quo , si præextitisset , generari , & produci posset : & tamen actus , & habitus æqualis perfectionis non sunt ; sed vel actus habitum , vel habitus actum superat . Verum esto causa partialis secunda in alterius etiam secundæ consortio concurrens effectui imperfectior esse possit , quod exempla allata conuincunt : ceterum causa partialis , quæ talis sit respectu solius causæ primæ ; in genere verò causæ secundæ adæquata , & totalis sit ; effectui imperfectior esse nequit . Quod in hunc modum ostendo : quia calor v. g. calorem se intensiorem , seu perfectiorem in nullo subiecto tanquam causa totalis secundæ naturaliter producere nequit , vt experientia patentissimum est : igitur causa totalis secunda , quantumvis respectu primæ partialis sit , effectui imperfectior esse nequit .

7. Secundo principaliter nostra assertio probatur ad homines : quia accidens , iuxta plerisque Thomistas , simpliciter , & propriè ens non est : nec magis cum substantia in ratione entis conuenit , quam homo pictus in ratione hominis cum homine vero : igitur entis simpliciter , siue substantiæ causæ , seu virtus productiua esse nequit : aliàs carentia entis positiui vera causa dici posset : ergo substantia substantiæ causæ neganda non est . Tertio : quia , si substantia ab accidentibus ad eam disponentibus solum produceretur , quatuor primæ qualitates omnium , quæ efficiuntur , causæ effectrices essent : at incredibile est , virtutem adeo extensam , & vniuersalem iis quatuor qualitatibus conuenire . Quarto demum : quia cuiusvis effectus producti pene infinitæ causæ effectrices essent ; cum accidentia , quæ ad cuiusvis formæ substantialis productionem quodammodo disponunt , penè innumera sunt .

8. Assertio tertio : substantia est causa adæquata alterius substantiæ , ita vt ad eam accidens neutiquam efficienter concurrat . Probatur assertio : quia quoties datur causa vniuoca effectus ; ea sola ad eius productionem adæquatè concurrat : qua ratione in absentia caloris lux calorem producit ; ceterum præsentem calorem non lux , sed calor calorem producit : at ignis v. g. est causa vniuoca alterius ignis : igitur solus ignis ad alterius ignis productionem concurrat : equidem si cum igne ad productionem ignis calor concurrat , non erit , cur cum calore ad productionem caloris in extraneo subiecto ignis etiam non concurrat . Pater Hurtado

hanc etiam assertionem in præsentis disp. 9. sect. 5. in hunc modum probat : causa adæquata est , quæ omnes formalitates effectus continet : at vnus ignis omnes alterius formalitates continet : ergo eius adæquata causa est . Maiorem probat : quia ea ratione voluntas actus naturalis adæquata causa est : quia eius omnes formalitates , naturalitatem nimirum , & vitalitatem continet : actus etiam supernaturalis adæquata causa non est : quia eius supernaturalitatem non continet , sed solam eius vitalitatem . Verum hæc ratio difficilis est : tum quia duo gradus lucis vnum solum , non duos gradus lucis , velut causa adæquata , producere possunt : & vnus gradus lucis vnum gradum lucis sibi similem producere nequit : aliàs lux nullam actiuitatis sphaeram sibi præstiteret , cum carcat contrario , à quo eius actiuitas coerceri possit : at duo gradus lucis continent omnes formalitates aliorum duum , & vnus gradus alterius vnus : ergo , &c .

CAPVT II.

Argumenta contraria solvuntur.

9. Complura argumenta pro aduersariorum sententia adduci solent , quæ nullius momenti sunt , & ad peruetustas quasdam parcemias reuocantur , vt videre est apud P. Hurtado vbi supra : quocirca iis omittis ea , quæ ab experientia deducuntur , expendenda mihi sunt : siquidem sæpe sapientius substantia producitur ad præsentiam solum accidentium , & absente omni substantia , à qua produci possit : ergo in iis euentis , ac proinde in quibusuis aliis , substantia ab accidentibus producitur . Antecedens probatur : tum quia ferrum candens stupam comburit : at ferrum candens formam ferri retinet , & formam ignis non habet : igitur in eo euentu non forma substantialis ignis , sed solus calor ferri stupam ignire poterit . Tum quia cernimus duorum lapidum attritu ignem elicere , rotarum axes flammare , exhalationes celeri raptu per aëra libratas ardescere , sagittas scintillare : at his casibus ignis ab igne produci nequit : ergo solus calor motu excitatus ignem producit . Tum quia constat , mures , ranas , aliàsque bestiolas ex sola terræ putrefactione sæpè prognatas esse : cum ergo animalcula non ab aliis eiusdem speciei producantur : sanè ab accidentibus putrem materiam disponentibus solum produci poterunt . Tum demum : quia irradiatione lucis in speculo refractæ lana applicata comburitur ; in quo certè euentu solus calor ignem producere poterit .

10. Confirmatur primò : quia non nisi parum philosophicè in productione substantiarum ad causam primam recurritur : igitur accidentia , saltem tanquam causæ partiales , substantias producant . Confirmatur secundo : quia tametsi in præsentia causæ vniuocæ causæ æquiocæ non concurrat , tamen deficiente causæ vniuocæ , causæ æquiocæ concurrat : vnde lux calorem producit , esto , si alius calor adesset , is solus calefaceret . Deinde licet in præsentia causæ secundæ causæ primæ adæquatè concurrere nequeat , deficiente tamen causæ secundæ , causæ prima eius concursum supplet : vnde Deus calorem in absentia ignis , alteriusve calidi adæquatè conseruat , cum tamen , si adesset ignis , aliudve calidum

ab eo calor conservaretur: ergo similiter quantumvis accidens in praesentia substantiae aliam substantiam producere nequeat, tamen in eius absentia illam producere poterit. Confirmatur tertio: ignis generans efficit, ut causa secunda adaequata, suas proprietates, v.g. calorem, siccitatem, vicationem, durationem &c. nequit igitur esse causa adaequata efficiens ignis geniti: alioqui esset causa efficiens adaequata alicuius effectus se perfectioris, cum complexum ignis geniti, & proprietatum ignis generantis & est perfectius, quam solus ignis generans, & hic non illius complexi, sed solius partis, nempe ignis geniti, perfectionem adequat. Tum sic: hoc ipso quod ignis generans haud possit esse causa efficiens adaequata, secunda utique, ignis geniti, necesse est, ut alia causa secunda eius effectiva admittatur: at quae alia, nisi accidentia: haec ergo etiam praesente igne alium ignem partialiter efficiunt: a fortiori ergo deficiente igne, qui possit alium generare; alterius generatio, & effectio, saltem ex parte est accidentibus tribuenda.

11. Respondeo in primis, experientia à ferro candenti stupam amburentem deducta contra Thomistas aequè militat: siquidem non quivis calor ignis productivus est, sed dumtaxat calor ut octo, ut ipsi arbitrantur: à quo ergo calor ut octo in stupa producitur? non à calore ferri, cum hic ut octo non sit: alias formam ferri non compateretur, eamque cum forma ignis, cuius proprietates est, commutaret: neque etiam à causa prima: alias haec pari iure formam ignis in stupa produceret: ergo etiam Thomistis restat assignanda causa aliqua caloris ut octo in stupa productiva, quae certe ignis productiva à nobis dici poterit, quin ea productio in accidens aliquod refundatur: igitur dicendum est, in ferro candente complures esse poros igniculis scotos, & scintillis repletos: quod & experientia ferri scintillantem confirmat, & etiam ex eo perspicuum est: quia ferrum tunsonibus comprimitur, & in arctius spatium redigitur: non alia ratione, nisi quia eius pori, seu foruli clauduntur. Adde, partes etiam debiliores ipsius ferri in ignem converti: unde stupa non à calore ferri, sed ab eius igne in ignem convertitur.

Dices: si ferri candentis lamina tabula lignae applicetur, tota ignita, actutum apparebit, ut experientia constat: at si ab igniculis in ferri poris contentis ignesceret, non tota ignita appareret, sed praecise quoad eas partes, quae poris respondent: & lamina figura non tota, sed interpuncta, variegata ei imprimeretur: igitur tabula illa lignea ab igniculis ferro candenti clausis minimè incenditur. Verum facile responderi potest, igniculos ferro clausos partes ligni oppositas sibi amburere, has autem ambustas reliquas partes accendere: totum autem hoc unice pene instanti peragi; ita ut moraliter percipi nequeat, qualis pars materiae ferro applicata prius amburatur: cum enim pori igniti innumeri sint, innumeras materiae applicatae partes sibi respondentes comburent: haec autem partes combustae partes sibi contiguas, & intermixtas, & à partibus ferri sibi oppositas calefactas, & pene vitio dispositas eodem fere instanti comburere poterunt: ita ut in ea combustionem nulla successio, aut vicissitudo appareat.

12. Deinde secunda experientia deducta à rebus iis, quae motu, & collisione accenduntur, in Thomistas retorqueri potest: nimirum à quibus assi-

R. P. Lyncei Philosophia Tom. II.

gnari nequit causa productiva caloris, ut octo, qui ad formam ignis in iis eventis disponat: nec enim motus, nec raritas, ut alij, atque alij aduersariorum censent, eius caloris causa esse potest, ut numero sequenti ostendam: ergo vel ad causam primam, vel ad substantiam aliquam creatam iis recurrendum est: ergo eadem ratione productio ignis non in accidens aliquod, sed in substantiam creatam, aut incretam à nobis refundi poterit: quare ad eam experientiam dici debet, plerisque corporibus semina quaedam ignis, & spiritus quosdam non formaliter, sed virtualiter igneos inesse: quod variis experimentis suaderi potest: siquidem ignes subterranei in abditis terrae cavernis à calore solis minimè cieri posse videntur: cum calor solis vel nullo modo, vel certe adeo intensus eo usque descendere nequeat: ergo quia tellus his spiritibus referta est, qui motu, & conflictatione aeris erumpere conantis disponuntur, ut sulfureas venas, & varia bitumina accendant. Deinde exhalationes ignitae noctu à calore solis minimè inflammantur: ergo intra poros, & concava aeris haec subtiles substantiae concedendae sunt, quae certe interdum disponi possunt, ut aerem accendant. Idem argumentum in fulgetris, fulminibus, cometis, aliisque meteoris fieri potest: quorum certe accensio non nisi in haec ignis semina reuocari potest.

13. Præterea in casibus argumento adductis nec motus, nec raritas calorem ut octo causare possunt: igitur & substantiae igneae concedendae sunt, à quibus tum eiusmodi calor, tum etiam ignis causetur. Antecedens probatur quoad primam partem: quia motus, siue impulsus calore imperfectior est: igitur eius causa adaequata esse nequit. Deinde quia motus in primo spatio temporis elicitur calorem ut octo ad ignis formam sufficientem minimè causat, ut compertum est: at motus ei succedens priorem calorem solum conservat: ergo nullus motus calorem ut octo igni sufficientem causare potest. Minor perspicua est: quia quoties una lucerna aequalis alteri ei succedit, non novam lucem producit, sed priorem conservat: ergo cum vni motui alter aequalis succedit, non novum calorem priore intensiorem producit, sed priorem conservabit. Quoad secundam partem idem antecedens probatur: tum quia ratione motus nec sagitta, nec rotarum axes, nec collisi lapides rarefiunt: igitur in eo eventum à raritate calor ut octo produci non poterit. Tum quia calor raritate perfectior est: igitur raritas caloris causa esse nequit.

14. Quod ad animalcula ex putrefactione telluris prognata attinet, eadem ratione respondendum censleo virtute solis, & astrorum, terrae, & vaporum, aliarumque causarum per accidens concurrentium elaborari fibram quandam substantialem, quae sit veluti semen animalis, & eius organizationem mire producat, & in illius corpus organizatum formam animalis efficienter influat. Quod autem in procreatione viventium hic sit naturae tenor, experientia testatur: acquies enim non videat, in ovo, præter croceum, quod in pullum convertitur; aliam esse massam quandam tenuem, quae pullo producto superstes est: eiusque formam producit: alias cui muneri deservire possit ad alimentum enim, & fomentum pulli non illa, sed ovi albugo à natura destinata præcipue est: esto etiam ea à pullo in suam substantiam convertatur. Idem etiam

Q 2

cernere

cernere est in grano tritici, in quo præter id, quod in spicam conuertitur, superest alia ipartícula, quæ formam spicæ producit, & quam formicæ in cibum sibi amputant. Porro autem in iis substantiis seminalibus animaduertendum est, eas non concurrere tanquam causas secundas adæquatas ad formas substantiales, siue vitales, siue vitæ expertes, cum hæc semper, aut certe plerumque iis perfectiores sint: quare Deus velut causa prima supplet, quod iis seminibus deest, & in quo à suis effectis perfectione superantur. Et quidem præfatas substantias seminales, quales explicuimus, insinuasse videtur iam olim Lucretius lib. 1. de natura rerum.

Verum semina multimodis immista latere

Multarum rerum in rebus communia debent.

At sæpe in magnis sit montibus, (inquis) vt aliis

Arboribus vicina cacumina summa terantur

Inter se, validis facere id cogentibus Austris:

Donec fulserunt flamma fulgore coorto.

Scilicet, & non est lignis tamen insitus ignis.

Verum semina sunt ardoris multa: terendo

Quæ cum confluxere, creant incendia syluis.

15. Quamuis autem superiorem solutionem valde probabilem existimem; at etiam cum Scoti probabile arbitror, animalia ex putrefactione prognata à sole, & corporibus cælestibus efficienter produci, & in primis distantia cælorum huic effecti non obstat, vt supra ostendimus. Deinde quod cæli vitæ expertes sint, nequiquam obstat: licet enim viuientibus sensibilibus imperfectis imperfectiores sint, adhuc ad eorum productionem efficienter concurrere poterunt: cum eorum causæ secundæ tantum inadæquate sint; suppleto Deo, quod iis deficit, vt paulo supra aiebamus. Quid? quod cæli quantumvis vitæ expertes plantis perfectiores sint, sicut ad earum productionem oportet? nam id genus vitæ, quæ plantæ pollent, imperfectissima est: & in eo tantum ab aggeneratione differt, quod planta in nutritione vitali materiam, qua alenda est, per poros sensum attrahat: ignis autem v.g. materiam, qua augendus est, ea subtilitate sibi non attrahat, sed in spatio pristino relictam immutat, ac forma ignis afficiat. Hinc ad vltimam experientiam constat: siquidem vbi irradiatione lucis in chrystallo refractæ lana approximata comburitur, & in ignem conuertitur, is effectus non alicui accidenti, sed substantiæ solis attribui potest, ac debet.

16. Ad primam confirmationem contrariam dicendum est, accidenti concedendum non esse concursum partialem simul cum substantia ad productionem substantiæ, eo fine, ne videlicet sit recursus ad causam primam: tum quia deficiente causa secunda proportionata recursus ad causam primam absurdus non est, sed rationi, & Philosophiæ consonus: tum quia secluso concursu etiam partiali accidentis in substantiam adhuc ad causam primam solam recurrendum non est, cum substantia substantiæ productiua efficere videtur: siquidem substantiæ quædam seminales rebus omnibus insitæ, vel si maius, corpora cælestia, non verò accidentia, substantiam in iis euentis producant. Ad secundam confirmationem: Causa prima perfectior est secunda, & causa æquiouoca perfectior etiam est vniuoca, lux v.g. calore: vnde causa prima defectum secundæ, & æquiouoca defectum vniuocæ supplere potest: at accidens

perfectius non est, quam substantia, nec æquæ perfectum: proinde substantia absentis munus obire, aliāve substantiam producere, non poterit.

17. Ad tertiam confirmationem respondent aliqui, complexum ignis geniti, & proprietatum accidentalium ignis generantis esse quidem extensiuè perfectius igne generante, non tamen simpliciter & intensiuè. Verum quàm falsa sit hæc doctrina inde patet, quod complexum hominis, & gratiæ sanctificantis sit simpliciter, & intensiuè perfectius solo homine: siquidem simpliciter, & verè loquendo Deus magis amat hominem gratum, sanctumque, quàm hominem se solo, & absque sanctitate sumptum: quo nihil euidentiùs: similiter ergo in præsentī, &c. Rursus secundo, etsi perfectio simpliciter infinita ac summa alteri addita non faciat simpliciter, & intensiuè maius, vt liquet in personis diuinis, quæ simul sumptæ non superant perfectione quamlibet seorsim: at de perfectionibus finitis aliter dicendum est, atque existimandum: ignis autem genitus est perfectionis finitæ; neque non etiam proprietates ignis generantis sunt finitè perfectæ: hæc igitur simul cum illo sunt quid perfectius intensiuè, quàm solus ignis genitus: ac proinde, quàm ignis generans, si cætera sint paria.

18. Respondent secundo alij, ignem generantem pro vno signo naturæ efficere suas proprietates, & pro alio sequenti ignem genitum: non esse autem absurdum, quod pro diuersis naturæ signis, ignis generans efficiat aliquid se intensiuè perfectius; dummodo in eodem signo, eodemque veluti conatu illud non producat: quo pacto in diuersis instantibus realibus vnus ignis producit plures ignes realiter distinctos, seque intensiuè perfectiores, quos tamen in eodem instanti reali nequit producere. Contra tamen, quia diuersitas, ac successio instantium naturæ est vera, ac realis simultas, tantumque est ratione tenuis successio: causam ergo producere quidpiam se perfectius pro diuersis instantibus naturæ est illud simul, semelque producere: at causa producens in diuersis instantibus realibus aliquid se perfectius, non simul, sed successiuè illud producit: ex hoc igitur posteriori ad istud prius perperam arguitur. Præterea tamen si quis possit in diuersis instantibus temporis realis assentiri, & positiuè dissentiri; secus tamen in diuersis instantibus naturæ, siue signis eiusdem instantis realis: cuius oppositum, & falsissimè. Nemo Neothericorum insinuauit; at falsissimè. Quidquid autem de hoc sit, omnibus euidentiissimum est, haud posse intellectum in eodem instanti reali, pro quæ diuersis eius signis assentiri, & non assentiri, siue habere assensum, & carentiam assensus: & tamen potest pro diuersis instantibus temporis: pari ergo ratione in præsentiarum, &c.

19. Tertiò alij respondent, seu potius instant; neque accidentia ignis generantis simul cum eo coefficere ignem genitum, quippe quæ totam suam virtutem impendunt in productione accidentium sibi omnino similium, & æqualium, quibus passum disponitur ad formam substantialem ignis geniti; neque etiam accidentia passi præstare eam coëfficientiam, aut concursum; cum enim ita disponant materiam ad recipiendam formam ignis, vt hanc ne inadæquate recipiant, quidni ita disponant illam ad hoc, vt possit ignis generans efficere in ea ignem genitum, vt ad

ad huius effectiorem ne partialiter concurrant? Sed facile aduersarij eludunt hanc difficultatem, dicentes, accidentia solius passi efficere simul cum igne generante ignem genitum: quamuis autem sint meræ dispositiones ad receptionem, non verò causæ receptiue etiam partiales; at posse, ac debere esse non tantum dispositiones ad effectiorem ignis geniti, sed etiam causas eius effectiuas inadæquatas: quia nimirum ignis generans non perinde esse potest causa adæquata efficiens ignis geniti, sicut materia prima esse potest, ac debet causa adæquata receptiua formæ substantialis, qua constat ignis genitus.

20. Melius ergo, & facilius responderi potest ad tertiam illam confirmationem superiorem, qua Recentiores communiter implicari, ac turbari videntur, ignem genitum, & proprietates ignis generantis non esse quid simpliciter perfectius solo igne generante: nimirum quia ignis generans est maior, pluresque partes substantiales habet, quam ignis genitus: partes autem illæ penes quas ignem genitum excedit, æquivalent proprietatibus, de quibus est sermo; imò etiam iis præponderant: quare non est, cur per earum coniunctionem, & accessionem ignis genitus sit simpliciter perfectior generante: id enim esset, substantiam aliquam, & accidentia cæteris paribus esse maioris perfectionis, quam duas substantias: quo nihil inuicem similis. Ratio autem, cur ignis generans maior sit ac plurimum partium, quam genitus, perspicua est: videlicet, quia agit in passio vniformiter difformiter, hoc est prius citiusque in parte propinquiori, quam in remotiori: quare ignis palmariis v. g. simul non ignefacit palmum materiæ sibi approximatum, sed partem illius anteriorem, ac se minorem: & sic nunquam efficit ignem æqualis secum quantitatis, sed minoris, prout dictum manet. Atque hinc patet, concessio confirmationis illius tertie antecedenti, eius consequentiam, & consequentiæ probationem reiiciendas esse, vt omnino falsas.

21. Porro autem, etsi hæc solutio plana, & expedita sit in principijs eorum, qui in continuo non admittunt nisi partes in infinitum versus minimum scissiles: at quid dicendum, si continuum constet ex punctis, siue solis, vt multi arbitrantur, siue non solis, sed potius partes variegantibus, earumque infinite numerositati infinities immixtis? ubi enim hoc posterius ita se habeat, certe in vno instanti A. v. g. punctum ignis generantis efficit punctum ignis geniti sibi æquale: nequibit igitur illud adæquate efficere, & non potius in consortio accidentium, iisque adminiculantibus, partialemque præstantibus concursum: alioqui, cum suas proprietates efficiat, erit, vt sit causa efficiens adæquata complexi se perfectioris. Verum enimvero vti tres gradus lucis v. g. efficiunt duos in subiecto sibi proximo, & duo efficiunt vnum; vnus autem se solo haud potest alium producere, ne videlicet lux omni careat actiuitatis sphaera, atque sine, iuxta dicta ad finem cap. præcedentis: ita similiter credendum est, non vnum punctum ignis, sed duo ad aliud efficienter concurrere: quidni enim ignis ad instar lucis præscribat sibi per se, & non per accidens, aut ratione contrarij sphaeram actiuitatis in ignefaciendo? nulla autem melior eius sibi vendicanda, ac præscribenda ratio, quam si ignis generans, siue quoad partes diuisibiles, siue etiam quoad indiuisibilia maior sit quam ge-

R. P. Lyncei Philosophia Tom. II.

nitus, & hic minor, minorque, donec eadē finiatur.

Responderi etiam secundo potest ad tertiam illam confirmationem, permittendo disputandi gratia, ignem generantem, eo quod efficiat suas proprietates, esse causam effectiuam tantum inadæquatam ignis geniti: at non ob id huius causa efficiens partialis erunt accidentia vlla: sed vel semina substantialia ignis in passio latentia: vel certe corpora cælestia. Et quidem, si hæc cum igne ad alium similem producendum, & quod consequens est, cum quouis agente sublunari ad suos effectus concurrant, apprimè explicari poterit maxima illa dependentia huius mundi inferioris, ac sub cælestis à mundo cælesti, siue superiori, non tantum in essendo, sed etiam in operando. Quod verò attinet ad substantias seminales virtualiter igneas in passio repertas, nescio, cur non possimus ad eas consequentiissime recurrere, eoque saltem iure, quo aduersarij recurrunt ad accidentia se tenentia ex parte passi, iisque substantiæ partialem effectiorem attribuunt.

CAPVT III.

An causa efficiens, creata non solum naturaliter, verum etiam obedientialiter per se ipsam actiua sit?

22. Potentia obedientialis actiua est quæ creatura in productione effectuum sibi minimè connaturalium creatori suo obedire potest: aut qua velut instrumentum à Deo eleuari potest ad producendos effectus, quos nulla vi naturali producere potest; seu ad quorum productionem principia necessaria ei indebita sunt. Porro aliquam potentiam obedientialem actiuam re ipsa esse omnes Catholici Doctores, vno excepto Ioanne Vincentino Dominicano in relectione de gratia, constantissimè tuerentur cum Augustino l. 9. in Genes. ad literam. c. 17. & 18. ibi: *super hunc autem motum, cursumque rerum naturalium potestas creatoris habet apud se posse de iis omnibus facere aliud, quam eorum quasi rationes seminales habent.* Quod autem ibi sermo sit non solum de potentia obedientiali passiuâ, verum etiam actiuâ, conspicuum est: quia sermo est de ea potentia ratione cuius, vt verbis Augustini indidem vtat, *lignum de terra scissum aridum, perpolitum, sine radice vlla, sine terra, & aqua repente floreat, & fructum gignat, vt per inuentam sterilis femina in senectute pariatur, vt asina loquatur &c.*

23. An autem hæc actiuitas obedientialis immediata sit, ita vt ipsa entitas naturalis effectus sibi minimè proportionatos, & connaturales per potentiam quandam inchoatam, & partialem immediatè attingat? an verò ea actiuitas tantum mediata sit, ita vt tota ratio agendi sit habitus, aut qualitas, modusve supernaturalis causæ naturali supernaturaliter addita inter Authores acerrimè decertatur. Theologi omnes nostræ Societatis vnanimi, & pleno cōsensu actiuitatem illam obedientialem immediatam affirmant. Contra verò Thomistæ eam negant tanta vtriusque partis cōtentione, vt post controuersiam de efficacia gratiæ nulla magis inter nostros, & Thomistas controuersa sit. Porro sicut aduersarij in explicanda actiuitate obedientiali mediata diuisi sunt: ita nostri in explicanda actiuitate obedientiali immediata admodum non consentiant. Etenim P.

Q 3 Suarez